

ЮРИДИЧНИЙ КОНСАЛТИНГ В СИСТЕМІ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

О. С. МАРЧЕНКО, д-р екон. наук, проф.,
проф. кафедри економічної теорії

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, м. Харків

Державно-приватне партнерство як співробітництво між державою та територіальними громадами в особі відповідних державних органів та органів місцевого самоврядування (державними партнерами) і юридичними особами та фізичними особами-підприємцями (приватними партнерами), що здійснюється на основі договору здійснюється в межах певного правового простору, важливою складовою якого є система правової допомоги.

Правова допомога як форма практичної юридичної діяльності може бути безоплатною і платною. У ст. 3 Закону України «Про безоплатну правову допомогу» закріплено право на безоплатну правову допомогу як гарантовану Конституцією України можливість громадянина України, іноземця, особи без громадянства, у тому числі біженця чи особи, яка потребує додаткового захисту, отримати в повному обсязі безоплатну первинну правову допомогу, а також можливість певної категорії осіб отримати безоплатну вторинну правову допомогу у випадках, передбачених цим Законом [1]. Безоплатна правова допомога гарантується державою та повністю або частково надається за рахунок коштів Державного бюджету України, місцевих бюджетів та інших джерел. Її формами є такі: первинна правова допомога як вид державної гарантії, що полягає в інформуванні особи про її права і свободи, порядок їх реалізації, відновлення у випадку їх порушення та порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб; вторинна правова допомога – вид державної гарантії, що полягає у створенні рівних можливостей для доступу осіб до правосуддя.

Правова допомога суб'єктам господарювання і населенню у формі надання платних юридичних послуг є функцією юридичного консалтингу як підприємницької діяльності фахівців з права, метою якої є досягнення певного правового результату та отримання прибутку. В Законі України «Про соціальні послуги» юридичні послуги визначено як правову допомогу, а саме: надання консультацій з питань чинного законодавства, здійснення

захисту прав та інтересів осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, сприяння застосуванню державного примусу і реалізації юридичної відповідальності осіб, що вдаються до протиправних дій щодо цієї особи (оформлення правових документів, захист прав та інтересів особи, інша правова допомога) [2].

На відміну від безоплатної правової допомоги послуги юридичного консалтингу надаються на комерційних засадах з метою досягнення певного правового результату та отримання прибутку їх продуцентом. При цьому, головним каналом отримання суб'єктами господарювання правових знань і інформації є ринок юридичних послуг. Слід підкреслити, що у сучасний період в Україні розвивається «pro bono» consulting (від лат. pro bono publico — заради суспільного блага) як надання юридичними фірмами безоплатної правової допомоги у різних формах та здійснення їх благодійних юридичних проєктів. Послуги юридичного консалтингу є певними професійними діями фахівців з права з надання правової допомоги, спрямованими на задоволення потреб чи забезпечення вигод фізичних та юридичних осіб. За критерієм спрямованості професійних дій юристи як спеціалізуються на окремих видах юридичних послуг – предметна спеціалізація, так і надають послуги з різних галузей права – галузева спеціалізація. Діяльність юристів може бути спрямована на надання послуг замовникам, які діють в окремих галузях економіки або здійснюють певні види економічної діяльності – це індустрії юридичних практик. Такою індустрією є юридичне консультування з питань державно-приватного партнерства. Слід також виокремити трансакційні юридичні послуги як юридичний супровід ринкової діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з передаванням прав власності на основі договорів.

Юридичні послуги розділяються на оперативні, що спрямовані на розв'язання поточних проблем замовників, та стратегічні, змістом яких є певні професійні дії юристів на етапі фундаментальних змін бізнесу, таких як реорганізація підприємств, реструктуризація, зміна власника, організація та здійснення державно-приватного партнерства та інше.

Практична юридична діяльність юристів в сфері державно-приватного партнерства охоплює такі професійні дії як: ведення юридичних справ; тлумачення правових текстів з метою встановлення змісту нормативних і індивідуальних приписів, що забезпечує їх практичну реалізацію партнерами; консультування учасників державно-приватного партнерства з правових

питань; представництво інтересів партнерів в юридичних справах у різних державних та недержавних органах, установах.

Використання суб'єктами державно-приватного партнерства послуг юридичного консалтингу сприяє, по-перше, досягненню ними певного рівня їх адаптивної ефективності, тобто здатності оптимально функціонувати в системі правил і норм державно-приватного партнерства на базі засвоєння і використання правових знань та інформації, отриманих від фахівців з права. По-друге, послуги юридичного консалтингу сприяють оптимізації використання ресурсів державних і приватних партнерів, що сприяє підвищенню соціально-економічної ефективності державно-приватного партнерства.

Література

1. Закон України «Про безоплатну правову допомогу» № 3460-VI від 02. 06. 2011 р. (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>.
2. Про соціальні послуги: Закон України № 966-IV від 19. 06. 2003 р. (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/966-15>.

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО В ЖКГ

І. І. КИЛИМНИК, канд. юрид. наук, доц.,
зав. кафедри правового забезпечення господарської діяльності
А. Ю. ХИЖНЯК, студ.
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

Сучасний техніко-економічний стан підприємств житлово-комунального господарства в Україні є незадовільним, характеризується низькою якістю наданих населенню послуг, високим ступенем спрацювання основних засобів, неефективністю управління підприємств. До теперішнього часу не проведена реорганізація управління галуззю на місцевому рівні, що безумовно ускладнює процес впровадження нових форм управління, а також умов утримання, ремонту та експлуатації об'єктів житлово- комунальної сфери в ринкових умовах господарювання.